

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

NELJAS OSAKOND

OTSUS

kaebuse nr 23052/04,
mille August KOLK ja

kaebuse nr 24018/04,
mille Pjotr Kislõi

on esitanud Eesti vastu,

VASTUVÕETAVUSE KOHTA

Euroopa Inimõiguste Kohus (neljas osakond), olles 17. jaanuaril 2006 kokku tulnud kojana, kuhu kuuluvad:

Sir Nicolas BRATZA, *esimees*,

J. CASADEVALL,

M. PELLONPÄÄ,

R. MARUSTE,

S. PAVLOVSCHI,

J. BORREGO BORREGO,

J. ŠIKUTA, *kohtunikud*,

ja M. O'BOYLE, *osakonnasekretär*,

võttes arvesse eespool nimetatud kaebusi, mis esitati 9. juunil 2004, olles pidanud nõu, on teinud järgmise otsuse:

ASJAOLUD

Esimene kaebaja, August Kolk, on Eesti kodanik, kes sündis 1924. aastal. Teine kaebaja, Pjotr Kislõi, on Venemaa kodanik, kes sündis 1921. aastal. Mõlemad kaebajad elavad Tallinnas. Neid esindas EIÕKs Tallinnas tegutsev jurist A. Kustov.

A. Kohtuasja asjaolud

Kohtuasja olud, nagu kaebajad need esitasid, võib kokku võtta järgmiselt.

10. oktoobril 2003 mõisteti kaebajad Saare Maakohtus süüdi inimsusevastastes kuritegudes kriminaalkoodeksi paragrahvi 61¹ lõike 1 alusel. Kohus mõistis neile kaheksa aasta pikkuse tingimisi vangistuse kolme aasta pikkuse katseajaga. Kohtuotsuse järgi olid kaebajad 1949. aasta märtsis osalenud tsiviilelanike küüditamises okupeeritud Eesti Vabariigist Nõukogude Liidu kaugetesse piirkondadesse.

– Esimene kaebaja oli asjakohasel ajal töötanud uurijana Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi (Eesti NSV) julgeolekuministeeriumis. Ta oli osalenud küüditamisoperatsiooni „Priboi“ ettevalmistamises ja koostanud kümne perekonna küüditamist puudutavad dokumendid. Ta oli teinud ettepaneku 27 inimese küüditamiseks. Pärast küüditamisoperatsiooni teostamist 1949. aasta 25. märtsil oli ta koostanud küüditamist puudutavad lisadokumendid.

– Teine kaebaja oli asjakohasel ajal töötanud inspektorina Eesti NSV siseministeeriumis. 25. märtsil 1949 oli ta rühmaülemana osalenud ühe perekonna küüditamises ja täitnud ankeedi nimetatud perekonna kohta ning organiseerinud nelja inimese küüditamise.

Maakohus viitas oma otsuses kriminaalkoodeksi paragrahvi 6 lõikele 4 ja karistusseadustiku paragrahvi 5 lõikele 4, mille kohaselt inimsusevastased kuriteod on karistatavad, sõltumata teo toimepanemise ajast. Kohust märkis, et kuna inimsusevastased kuriteod on samuti karistatavad karistusseadustiku alusel, mis alates 2002. aasta 1. septembrist asendab vana kriminaalkoodeksit, olid süüdistused kaebajate vastu esitatud õigesti kriminaalkoodeksi paragrahvi 61¹ lõike 1 alusel. Sellega seoses viidati karistusseadustiku rakendamise seaduse paragrahvi 3 lõikele 2, mille alusel tuli antud tüüpi juhtudel kohaldada kriminaalkoodeksit. Lisaks tugines maakohus Riigikohtu 2000. aasta 21. märtsi otsusele Paulovi kohtuasjas ja viitas Rahvusvahelise Sõjatribunali (Nürnbergi tribunali) põhikirja artiklile 6, Endise Jugoslaavia Rahvusvahelise Kriminaaltribunali põhikirja artiklile 5 ja konventsioonile aegumistähtaegade kohaldamatuse kohta sõjakuritegudele ja inimsusevastastele kuritegudele.

Kaebajate kaitsja esitas kaebused maakohu otsuse peale Tallinna Ringkonnakohtule. Muu hulgas väitis ta, et asjakohasel ajal kohaldati Eesti territooriumil Vene Nõukogude Föderatiivse Sotsialistliku Vabariigi (Vene NFSV) 1946. aasta kriminaalkoodeksit. Nimetatud koodeks ei näinud ette inimsusevastaste kuritegude karistamist. Kriminaalvastutus inimsusevastaste kuritegude eest kehtestati alles 1994. aastal Eesti 1992. aasta kriminaalkoodeksisse tehtud muudatustega. Konventsiooni artikli 7 osas väitis kaebajate kaitsja, et maakohus ei olnud kindlaks teinud, kas küüditamine oli olnud inimsusevastane kuritegu 1949. aastal kehtinud

rahvusvahelise ja siseriikliku õiguse alusel ja kas kaebajatel oli olnud võimalus sel ajal ette näha, et nad panid toime õigusrikkumise.

27. jaanuaril 2004 toetas Tallinna Ringkonnakohus maakohtu otsust. Ringkonnakohus märkis, et inimsusevastased kuriteod on karistatavad, sõltumata õigusrikkumise toimepanemise ajast, nii kriminaalkoodeksi kui ka karistusseadustiku alusel. Kohus viitas Riigikohtu otsusele Paulovi kohtuasjas ning põhiseaduse paragrahvile 3, mille järgi rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud põhimõtted ja normid on Eesti õigussüsteemi lahutamatu osa. Ringkonnakohus tugines samadele kriminaalkoodeksi ja karistusseadustiku sätetele, millele maakohuski. Lisaks märkis ringkonnakohus, et konventsiooni artikli 7 lõige 2 ei välista isiku karistamist teo eest, mis toimepanemise ajal oli kuritegu tsiviliseeritud riikide tunnustatud üldiste õiguspõhimõtete järgi. Kaebajate sooritatud küüditamist pidasid tsiviliseeritud riigid 1949. aastal inimsusevastaseks kuriteoks. Sellised teod määratleti kuritegudena Rahvusvahelise Sõjatribunali (Nürnbergi tribunali) põhikirja artikli 6 lõikes c ja kinnitati rahvusvahelise õiguse põhimõtetenähtena ÜRO Peaassamblee 1946. aasta 11. detsembri resolutsioonis nr 95. EIÕK oli seisukohal, et Nürnbergi tribunali põhikiri ja Endise Jugoslaavia Rahvusvahelise Kriminaaltribunali põhikiri sisaldavad rahvusvahelise tavaõiguse norme, mis on kohustuslikud, sõltumata sellest, kas vastav riik on ühinenud rahvusvahelise inimõigusi käsitleva lepinguga või mitte. Ringkonnakohus leidis, et küüditamist puudutavaid dokumente täites, inimesi nende kodudest eemaldades ja neid küüditamiseks ettenähtud laevale toimetades osalesid kaebajad küüditamisoperatsiooni „Priboi“ raames laiaulatuslikus rünnakus tsiviilelanikkonna vastu.

21. aprillil 2004 keeldus Riigikohus andmast kaebajatele menetlusluba.

B. Asjakohased siseriiklikud õigusnormid ja praktika

Eesti Vabariigi põhiseaduse paragrahvi 3 lõige 1 näeb ette, et rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud põhimõtted ja normid on Eesti õigussüsteemi lahutamatu osa.

Põhiseaduse paragrahvi 23 lõige 1 sätestab:

„Kedagi ei tohi süüdi mõista teo eest, kui seda tegu ei tunnista kuriteoks seadus, mis oli jõus teo toimepanemise ajal.“

Asjakohasel ajal kehtinud kriminaalkoodeksi asjakohased sätted nägid ette:

Paragrahvi 6 lõige 4

„Inimsusevastane kuritegu või sõjakuritegu (§-d 61¹61⁴) on karistatav, sõltumata kuriteo toimepanemise ajast.“

Paragrahvi 61¹ lõige 1

„Inimsusevastaste kuritegude, sealhulgas genotsiidi toimepanemise eest, nagu need kuriteod on määratletud rahvusvahelise õiguse normides, s.o tahtlike tegude eest, mille eesmärk oli täielikult või osaliselt hävitada rahvuslik, etniline, rassiline, usuline, okupatsioonirežiimile vastupanu osutav või muu sotsiaalne grupp, sellise grupi liikme tapmise või talle raske või üliraske kehavigastuse või vaimsete hälvete tekitamise või tema piinamise eest, laste vägivaldse äravõtmise, relvastatud ründe, okupatsiooni või anneksiooni korral põliselanike deporteerimise või väljasaatmise, majanduslikest, poliitilistest ja sotsiaalsetest inimõigustest ilmajätmise või nende õiguste piiramise eest karistatakse vabadusekaotusega kaheksast kuni viieteistkümne aastani või eluaegse vabadusekaotusega.“

1. septembril 2002 jõustunud karistusseadustik sätestab:

Paragrahvi 2 lõige 1

„Kedagi ei tohi süüdi mõista ega karistada teo eest, mis selle toimepanemise ajal kehtinud seaduse kohaselt ei olnud süütegu.“

Paragrahvi 5 lõige 4

„Süüteod inimsuse vastu ja sõjasüüteod on karistatavad, sõltumata teo toimepanemise ajast.“

Paragrahv 89

„Süstemaatilisel viisil või massiliselt ja riigi, organisatsiooni või grupi õhutusel või juhtimisel toimepandud inimõigustest ja -vabadustest ilmajätmise või nende õiguste ja vabaduste piiramise eest, samuti tsiviilelanike tapmise, piinamise, vägistamise, neile tervisekahjustuse tekitamise, nende sunniviisilise ümberasustamise, väljasaatmise, prostitutsioonile sundimise, neilt alusetult vabaduse võtmise või muu väärkohtlemise eest - karistatakse kaheksa- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.“

Karistusseadustiku rakendamise seaduse paragrahvi 3 lõige 2 sätestab järgmist:

“Karistuse mõistmisel pärast karistusseadustiku jõustumist enne selle jõustumist toimepandud kuriteo eest lähtutakse teo toimepanemise ajal kehtinud kriminaalkodeksi vastavas paragrahvis sätestatud karistusest, kui see näeb ette kergema karistuse.“

Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kohtukolleegium märkis oma 1994. aasta 21. detsembri otsuses (kohtuasi nr III-4/A-10/94):

„Rahvusvahelise õiguse ülimuslikkusest lähtuvalt on riigid kohustatud järgima rahvusvahelise õiguse norme, sealhulgas ka rahvusvahelise tavaõiguse norme.“

Riigikohtu kriminaalkohtukolleegium on mitmes otsuses korranud, et põhiseaduse paragrahvi 3 järgi on rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud põhimõtted ja normid Eesti õigussüsteemi lahutamatu osa (nt 1995. aasta 7. veebruari otsus kohtuasjas nr III-1/3-4/95, 1995. aasta 18. aprilli otsus kohtuasjas nr III-1/3-11/95 jm).

Kriminaalkohtukolleegium väitis oma 2000. aasta 21. märtsi otsuses Paulovi kohtuasjas selliste isikute seadusega reguleerimata hävitamise

suhtes, kes peidavad end nõukogude okupatsioonirežiimi repressioonide eest (kohtuasi nr 3-1-1-31-00):

„4.... Inimsusevastase kuriteo puhul asetab süüdlane end mitmesugustel – eelkõige usulistel, rahvuslikel või ideoloogilistel – põhjustel väärtussüsteemist välja. Ta tegutseb muude eesmärkide (näiteks etniline puhastus) nimel ning rünnatavad hüved – elu, tervis, kehaline puutumatus – on antud kontekstis tema jaoks väärtusetud. Rünnak ei ole siin suunatud mitte konkreetse kannatanu vastu vaid kannatanuks võib osutada suvaline inimene.

...

7. Protest lähtub ... inimsusevastase kuriteo mõistest ning väidetakse, et kannatanud varjasid end metsas kui tsiviilisikud, vältimaks repressioone. Okupatsioonivõimud aga otsustasid nad jätta ilma õigusest ausale kohtupidamisele ning mõrvata. Leitakse, et seetõttu ongi tegemist inimsusevastase kuriteoga.

8. Riigikohus nõustub viimase seisukohaga ning märgib, et isiku ilmajätmine õigusest elule ning õiglasele kohtupidamisele võib olla käsitatav Nürnbergi Rahvusvahelise Sõjatribunali põhikirja artiklis 6c märgitud muu inimsusevastase kuriteona. ...“

C. Rahvusvaheliste dokumentide asjakohased sätted

1945. aasta 8. augusti Londoni lepingule lisatud Rahvusvahelise Sõjatribunali (Nürnbergi tribunali) põhikiri (ÜRO, Lepingute Sari, kd 82) sätestab:

Artikkel 6

„ ...

Järgmised teod või ükskõik, milline neist, on tribunali pädevusse kuuluvad kuriteod, mille eest kehtib üksikisiku vastutus:

...

(c) Inimsusevastased kuriteod: nimelt mõrv, hävitamine, orjastamine, deporteerimine ja muud tsiviilelanikkonna vastu sooritatud inimsusevastased teod, enne sõda või selle jooksul, või tagakiusamine poliitilistel, rassilistel või usulistel alustel tribunali pädevusse kuuluva kuriteo toimepanemisel või sellega seoses, ükskõik kas sel moel rikutakse siseriiklikku õigust riigis, kus kuritegu toime pannakse.

Juhid, organisatsioonid, kihutajad ja osalised üldise plaani või vandenõu kavandamises või täideviimises, sooritamaks mõni eelmainitud kuritegudest, vastutavad kõigi tegude eest, mida ükskõik kes nimetatud plaani täideviimisel sooritab.“

ÜRO Peaassamblee resolutsioon nr 95, vastu võetud 11. detsembril 1946, sätestab:

„Peaassamblee ... kinnitab Nürnbergi tribunali põhikirja ja tribunali otsusega tunnustatud rahvusvahelise õiguse põhimõtted ...“

1950. aastal sõnastas ÜRO rahvusvahelise õiguse komisjon Nürnbergi tribunali põhimõtted, väites muu hulgas:

IV põhimõte

„Asjaolu, et isik tegutses valitsuse või oma ülemuse käsul, ei vabasta teda rahvusvahelise õiguse alusel vastutusest, tingimusel et tal oli tegelikult võimalus teha moraalne valik.“

VI põhimõte

„Järgmised kuriteod on rahvusvahelise õiguse alusel kuritegudena karistatavad:

...

c. Inimsusevastased kuriteod: mõrv, hävitamine, orjastamine, deporteerimine ja muud tsiviilelanikkonna vastu sooritatud inimsusevastased teod, või tagakiusamine poliitilistel, rassilistel või usulistel alustel, kui nimetatud teod või tagakiusamised pannakse toime ükskõik millise rahuvastase kuriteo või sõjakuriteo toimepanemisel või sellega seoses.“

26. novembril 1968 võttis ÜRO Peaassamblee resolutsiooniga nr 2391 (XXIII) vastu konventsiooni aegumistähtaegade kohaldamatuse kohta sõjakuritegudele ja inimsusevastastele kuritegudele (ÜRO, Lepingute Sari, kd 754). Konventsioon jõustus 11. novembril 1970. Nõukogude Liit ratifitseeris selle 22. aprillil 1969. Eesti ühines konventsiooniga 21. oktoobril 1991. Muu hulgas sätestab konventsioon:

I artikkel

„Järgmistele kuritegudele ei kohaldata aegumistähtaegu, sõltumata nende toimepanemise ajast:

...

(b) Inimsusevastased kuriteod, ükskõik, kas toime pandud sõja- või rahuajal, nagu määratletud Nürnbergi Rahvusvahelise Sõjatribunali 1945. aasta 8. augusti põhikirjas ja kinnitatud ÜRO Peaassamblee 1946. aasta 13. veebruari resolutsiooniga 3 (I) ja 1946. aasta 11. detsembri resolutsiooniga 95 (I), väljatõstmise relvastatud rünnaku abil või okupeerimine ja inimsusevastased teod apartheidipoliitika tagajärjel, ning genotsiid, nagu määratletud genotsiidi vältimise ja karistamise 1948. aasta konventsioonis, isegi kui selliste tegude toimepanemist ei peeta selle riigi õiguse rikkumiseks, kus teod toime pandi.“

KAEBUS

Tuginedes konventsiooni artiklile 7 väitsid kaebajad, et neid on karistatud kriminaalseaduse tagasiulatuva kohaldamise alusel.

ÕIGUSKÜSIMUSED

Kaebajad väitsid, et nende süüdimõistmine inimsusevastaste kuritegude eest tugines kriminaalseaduse tagasiulataval kohaldamisel. Teod, mille nad

1949. aastal toime olid pannud, ei olnud sel ajal kehtinud rahvusvahelise õiguse järgi inimsusevastased kuriteod. Kaebajad tuginesid konventsiooni artiklile 7, mis sätestab:

“1. Kedagi ei või süüdi tunnistada kuriteos – teos või tegevusetuses, mis selle toimepanemise ajal kehtinud siseriikliku või rahvusvahelise õiguse järgi ei olnud kuritegu. Samuti ei või kohaldada raskemat karistust kui kuriteo toimepanemise ajal ettenähtu.

2. See artikkel ei takista ühegi isiku ükskõik missuguse teo või tegevusetuse, mis selle toimepanemise ajal oli kuritegu tsiviliseeritud rahvaste poolt tunnustatud õiguse üldpõhimõtete järgi, kohtulikku arutamist ja isiku karistamist.“

Kaebajad teatasid, et teod, mille toimepanemises nad süüdi mõisteti, leidsid aset 1949. aastal Eesti NSV territooriumil. Nimetatud ajal kohaldati Eesti territooriumil Vene NFSV 1946. aasta kriminaalkoodeksit. See ei hõlmanud inimsusevastaseid kuritegusid. Kriminaalvastutus inimsusevastaste kuritegude eest kehtestati Eestis alles 9. novembril 1994, kui Eesti kriminaalkoodeksit muudeti artikliga 61¹. Eesti põhiseaduse paragrahvi 23 ja karistusseadustiku paragrahvi 2 lõike 1 järgi ei tohi kedagi süüdi mõista teo eest, kui seda tegu ei tunnista kuriteoks seadus, mis oli jões teo toimepanemise ajal.

Kaebajad väitsid, et perekondade küüditamine Saaremaalt 1949. aastal ei olnud toimunud „enne sõda või selle jooksul“ ja et nimetatud tegu ei olnud Nürnbergi tribunali pädevusse kuuluv tegu. Samuti ei leidnud küüditamine aset ükskõik millise rahuvastase kuriteo või sõjakuriteo toimepanemisel või sellega seoses. Siseriiklikud kohtud olid vääralt pidanud kaebajate tegusid inimsusevastasteks kuritegudeks. Elanike küüditamine toimus Nõukogude Liidu õigustoimingute alusel. Kaebajatel ei olnud mingit võimalust ette näha, et 60 aastat hiljem peetakse nende tegusid inimsusevastasteks kuritegudeks.

EIOK märgib esiteks, et Eesti kaotas oma iseseisvuse Saksamaa ja Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu vahel 1939. a 23. augustil sõlmitud mittekallaletungilepingu (tuntud ka kui Molotov-Ribbentropi pakt) ja selle salajaste lisaprotokollide tagajärjel. Pärast ultimaatumit rajada Eestisse 1939. aastal nõukogude sõjaväebaasid toimus 1940. aasta juunis laiaulatuslik nõukogude vägede sisenemine Eestisse. Riigi seaduslik valitsus kukutati ja jõuga kehtestati nõukogude kord. Nõukogude Liidu totalitaarne kommunistlik režiim sooritas laiaulatuslikke ja süstemaatilisi tegusid Eesti rahvastiku vastu, kaasa arvatud näiteks umbes 10 000 inimese küüditamine 14. juunil 1941 ja rohkem kui 20 000 inimese küüditamine 25. märtsil 1949.¹

1. Okupatsioonide Repressiivpoliitika Uurimise Riikliku Komisjoni (vt <http://www.just.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=12709/TheWhiteBook.pdf>), Inimsusevastaste Kuritegude Uurimise Eesti Rahvusvahelise Komisjoni (vt http://www.historycommission.ee/temp/conclusions_frame.htm) ja Eesti

Välja arvatud Saksa okupatsioon aastatel 1941–1944, jäi Eesti Nõukogude okupatsiooni alla kuni oma iseseisvuse taastamiseni 1991. aastal. Seega ei saanud Eesti kui riik ajutiselt täita oma rahvusvahelisi kohustusi. Eesti ühines konventsiooniga aegumistähtaegade kohaldamatuse kohta sõjakuritegudele ja inimsusevastastele kuritegudele alles 21. oktoobril 1991; asjassepuutuvad kriminaalkoodeksi muudatused, kaasa arvatud artikkel 61¹, jõustusid 9. detsembril 1994.

EIÕK märgib, et tsiviilelanike eriti nähti küüditamist inimsusevastase kuriteona Nürnbergi tribunali 1945. aasta põhikirjas (artikkel 6 lõige c). Kuigi Nürnbergi tribunal asutati kohtumõistmiseks Euroopa Teljeriikide suurte sõjakurjategijate üle süütegude eest, mille nad panid toime enne Teist maailmasõda või selle kestel, märgib EIÕK, et inimsusevastaste kuritegudega seonduvate põhimõtete üleüldist kehtivust kinnitasid muu hulgas järgnevalt ÜRO Peaassamblee resolutsioon nr 95 (11. detsember 1946) ja hiljem rahvusvahelise õiguse komisjon. Järelikult ei saa vastutust inimsusevastaste kuritegude eest piiritleda vaid teatud riikide kodanikega ja ainult Teise maailmasõja teatud ajavahemikus toime pandud tegudega. Selles kontekstis rõhutaks EIÕK, et konventsiooni aegumistähtaegade kohaldamatuse kohta sõjakuritegudele ja inimsusevastastele kuritegudele artikli I lõige b sätestab selgelt, et inimsusevastastele kuritegudele ei kohaldata aegumistähtaegu, sõltumata nende toimepanemise ajast ja sellest, kas need pandi toime sõja- või rahuajal. Pärast eespool mainitud konventsiooniga ühinemist kohustus Eesti Vabariik nimetatud põhimõtteid rakendada.

EIÕK kordab, et konventsiooni artikli 7 lõige 2 sätestab selgelt, et nimetatud artikkel ei takista ühegi isiku ükskõik missuguse teo või tegevusetuse, mis selle toimepanemise ajal oli kuritegu tsiviliseeritud rahvaste poolt tunnustatud õiguse üldpõhimõtete järgi, kohtulikku arutamist ja isiku karistamist. See on tõene inimsusevastaste kuritegude puhul, mille suhtes Nürnbergi Rahvusvahelise Sõjatribunali põhikiri kehtestas reegli, et neid ei või ajaliselt piirata (vt *Papon vs. Prantsusmaa (nr 2)* (vastuvõetavusotsus), nr 54210/00, EIÕK 2001-XII ja *Touvier vs. Prantsusmaa*, nr 29420/95, komisjoni 1997. aasta 13. jaanuari otsus, kohtuotsuste ja lahendite kogumik 88-B, lk 161).

Lisaks meenutab EIÕK, et siseriikliku õiguse tõlgendamine ja kohaldamine kuulub siseriiklike kohtute pädevusse (vt *Papon*, eespool viidatud, ja *Touvier*, eespool viidatud, lk 162). See kehtib ka juhul, kui siseriiklik õigus viitab üldise rahvusvahelise õiguse või rahvusvaheliste lepingute eeskirjadele. EIÕK roll piirdub kindlaks tegemisega, kas sellise tõlgendamise mõjud on konventsiooniga kooskõlas (vt, *mutatis mutandis*,

Okupatsioonimuseumi (vt <http://www.okupatsioon.ee/english/overviews/ylev/ylev-PERSECUT.html#Heading431>) andmetel.

Waite ja Kennedy vs. Saksamaa [suurkoda], nr 26083/94, § 54, EIÕK 1999-I).

EIÕK märgib, et isegi kui kaebajate poolt toime pandud tegusid oleks olnud võimalik asjakohasel ajal näha nõukogude seaduse järgi seaduslikena, siis Eesti kohtud leidsid siiski, et rahvusvahelise õiguse järgi olid need nende toimepanemise ajal inimsusevastased kuriteod. EIÕK ei näe ühtki põhjust teistsugusele järeltulele jõudmiseks. Selles kontekstis on märkimisväärne, et Nõukogude Liit oli 1945. aasta 8. augusti Londoni lepingu liige, millega seadustati Nürnbergi harta. Lisaks kinnitas ÜRO Peaassamblee 1946. aasta 11. detsembril harta tunnustatud rahvusvahelise õiguse põhimõtted. Kuna Nõukogude Liit oli ÜRO liikmesriik, ei ole võimalik väita, et Nõukogude Liidu võimud ei tundnud nimetatud põhimõtteid. Seega peab EIÕK alusetuks kaebajate väiteid, et nende teod ei olnud nende toimepanemise ajal inimsusevastased kuriteod ja et kaebajatelt ei oleks saanud eeldada, et nad sellest teadlikud oleksid olnud.

Lisaks, nagu EIÕK eespool mainis, ei kohaldata inimsusevastastele kuritegudele aegumistähtaegu, sõltumata nende toimepanemise ajast. Eesti ühines nimetatud konventsiooniga 21. oktoobril 1991. EIÕK ei näe ühtki põhjust, miks seada kahtluse alla Eesti kohtute poolset siseriikliku õiguse tõlgendamist ja kohaldamist asjakohase rahvusvahelise õiguse alusel. EIÕK on veendunud, et kaebajate süüdimõistmisel ja neile vangistuse määramisel oli seaduslik alus kriminaalkodeksi paragrahvi 61¹ lõike 1 näol. Järelikult ei nähtu asjaoludest, mille kohta kaebus esitati, et konventsiooni artiklit 7 ei ole järgitud.

Sellest lähtuvalt on käesolevad kaebused ilmselgelt põhjendamatud ja need tuleb tagasi lükata kooskõlas konventsiooni artikli 35 lõigetega 3 ja 4.

Sellest lähtuvalt EIÕK:

ühehäälselt

otsustab taotlused liita;

häälteenamusega

tunnistab kaebused vastuvõetamatuteks.

Michael O'BOYLE
sekretär

Nicolas BRATZA
esimees